

Monumentnummer*: 523010

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 22 april 2002
Kadaster deel/nr 82878/24

Woonplaats*	Gemeente*		Provincie*				
Nijmegen	Nijmegen		Gelderland				
Straat*	Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Berg en Dalseweg	253			6522 BL	Nijmegen		
Berg en Dalseweg	255			6522 BL	Nijmegen		
Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding		Grondperceel		
Hatert	A				7660		
Hatert	A				7661		

Omschrijving**

Inleiding

Het dubbel HERENHUIS met HEKWERKEN is gebouwd in 1910-1911 door de Nijmeegse architecten J. Knoops Jr. en Joh. Knoops Jrzn. in een stijl die invloeden vertoont van de Engelse Landhuisstijl (bouwmassa, kapvormen) en de Art Deco (interieur). De herenhuizen vallen op door de markante hoofdvorm, het bijzondere materiaalgebruik en de voor 1910 opmerkelijk moderne detaillering van ex- en interieur.

De herenhuizen zijn gelegen aan de noordoostelijke zijde van de Berg en Dalseweg op de hoek van de Broerweg. De voorgevels zijn gericht op de Berg en Dalseweg, terwijl de hoek wordt geaccentueerd door middel van een grote halfcirkelvormige erker met balkon. De huizen liggen hoger dan het straatniveau en hebben een voortuin die van het trottoir wordt afgeschermd door een smeedijzeren hek op een gemetselde voetmuur, waarvan bij nr. 255 enkel de voetmuur en het toegangshek zijn behouden. Nr. 255 heeft rechts een later bijgebouwde garage die niet onder rijksbescherming valt.

Omschrijving

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

De HERENHUIZEN hebben een t.o.v. elkaar gespiegelde plattegrond. Samen hebben ze een grondplan dat is opgebouwd uit drie in de lengte naast elkaar gelegen rechthoeken, waarbij de middelste en tevens breedste rechthoek wat naar achteren is geschoven zodat ze aan de voorzijde in- en aan de achterzijde uitspringt. In de middelste rechthoek zijn de dienst- en verkeersvertrekken van de twee huizen gelegen. In de flankerende rechthoeken bevinden zich de kamers en suite. Het rechter herenhuis (nr. 255) heeft hieraan grenzend een serre op een halfcirkelvormig grondplan. Aan de achterzijde bevindt zich een rechthoekige uitbouw met de bijkeukens van beide huizen.

Het dak bestaat drie elkaar snijdende zadeldaken, één zadeldak met de nok evenwijdig aan de voorgevel en twee haakse zadeldaken boven de suites. Tussen de zadeldakken, waarvan de grote overstekken rusten op zandstenen pijlers en consoles, bevindt zich boven het terug gelegen middendeel van het blok een even hoge steekkap, zodat het pand zeven topgevels telt. De topgevels hebben bewerkte windveren. Het dak is gedekt met bitumineuze shingles en voorzien van één schoorsteen in het midden en twee lange in het rechter dakschild. De lange schoorstenen van het linker pand zijn verwijderd. In het voorschild bevinden zich rechts twee later aangebrachte dakvensters. Aan de achterzijde heeft het middendeel een plat dak met een opbouw, die eveneens van een plat dak is voorzien.

Het pand heeft een kelder en drie bouwlagen, waarvan de tweede en de derde zich grotendeels in de kappen bevinden.

De huizen zijn opgetrokken uit rode baksteen, gemetseld in kruisverband. Het trasraam wordt afgesloten met een rollaag van groen geglazuurde stenen. Vanaf de bovendorpels van de vensters van de eerste bouwlaag zijn de huizen gepleisterd, waarbij tegen de voorgevel van nr. 253 later detonerende aluminium delen zijn bevestigd. Deuren en vensters worden aan de bovenzijde afgesloten met ijzeren lateien. De meeste vensters zijn meerdelig en hebben twee-, drie- of vierdelige kozijnen met veelruits ramen en bovenlichten. In de punten van de topgevels bevinden zich kleinere vensters. Bij nr. 253 is bij een gedeelte van de ramen de roedenverdeling verwijderd. De vensters hebben zandstenen lekdorpels. De symmetrisch ingedeelde VOORGEVEL van het blok heeft in het terug gelegen gedeelte in het midden in de eerste en de tweede bouwlaag twee vensters met kruiskozijnen. In de topgevel bevinden zich twee zolderramen. De vensters van de eerste bouwlaag worden aan weerszijden geflankeerd door de voordeuren, paneeldeuren met een vierkant 9-ruits raam in een kozijn met hardstenen neuten en dorpel. De deuren bevinden zich onder het overstek van de uitkragende topgevels boven de vooruitspringende delen. Deze buitenste topgevels worden aan de onderzijde afgesloten met een ijzeren latei die rust op twee consoles en twee pijlers van roze zandsteen. Onder de overstekken en in de topgevels bevinden zich grote vensters met resp. vier- en driedelige kozijnen en veelruits ramen en bovenlichten. Daarnaast bevinden zich in de eerste bouwlaag tevens smalle vensters in de zijgevels van de vooruitspringende delen, die in combinatie met de grote vensters aan de voorzijde een soort erker vormen. Het hoogteverschil met de straat wordt overbrugd door trapsgewijs oplopende ommuurde terrassen en trappen. De trappen hebben hardstenen treden en koperen leuning. De terrassen hebben muurtjes met zandstenen afdekplaten en de bordessen zijn voorzien van terrazzovloeren in roze en witgrijs. De LINKER ZIJGEVEL is afgezien van het smalle venster uiterst rechts en het zoldervenster in de geveltop blind uitgevoerd.

De RECHTER ZIJGEVEL heeft in het midden een grote halfcirkelvormige serre, die is opgebouwd uit een stenen borstwering en een houten stijl- en regelwerk met tien 6-ruits ramen met 4-ruits bovenlichten en een lekdorpel van groen geglazuurde stenen. De serre heeft in het midden een dubbele veelruits tuindeur met 8-ruits bovenlicht, die toegankelijk is via een trap met drie hardstenen treden. In de eerste bouwlaag bevindt zich verder uiterst links een smal venster met veelruits raam en bovenlicht. In de tweede bouwlaag bevindt zich op de serre, die wordt afgesloten met een dubbele houten lijst, een balkon met een houten balustrade en twee enkele 8-ruits balkondeuren. De geveltop is voorzien van twee smalle zoldervensters. De nagenoeg symmetrisch ingedeelde ACHTERGEVEL

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

heeft een tweelaags vooruitspringend middendeel met plat dak, waarop zich nog een kleiner rechthoekig bouwvolume met twee venster en een plat dak bevindt. De bouwvolumes met de platte daken worden afgesloten met een houten daklijst. Tegen het middendeel staat een éénlaags rechthoekige aanbouw in schoon metselwerk. De aanbouw heeft twee balkons, gescheiden door een witgepleisterde muur en een gemetselde opengewerkte borstwering, resp. afgesloten met een ezelsrug en een rollaag van groen geglaazuurde stenen. Het middendeel heeft in de eerste en tweede bouwlaag vensters met kruiskozijnen, voorzien van 4-ruits ramen en bovenlichten en balkondeuren. In de uitbouw bevinden zich aan weerszijden achterdeuren en hoog geplaatste vensters met 2- en 6-ruits ramen. De terug gelegen delen links en rechts zijn voorzien van topgevels. De linker topgevel (nr. 255) loopt verder door en vormt zo een overstek, dat rust op een zandstenen pijler. Bij nr. 253 is dit alleen aan de voorzijde het geval. In de eerste bouwlaag bevinden zich dubbele veelruits tuindeuren met veelruits zij- en bovenlichten. In de tweede bouwlaag bevinden zich grote vensters met meerdelige kozijnen en veelruits ramen en bovenlichten. De geveltoppen hebben smalle zoldervensters. De vensters in de eerste bouwlaag en de tuindeuren van nr. 255 zijn voorzien van luiken. Het INTERIEUR is vrij gaaf bewaard gebleven. De indeling van beide panden is nog grotendeels bewaard gebleven. Beide panden hebben oorspronkelijke interieurelementen zoals de vestibule en hal met vloeren van wit en plinten van roze geaderd marmer (bij 253 ook roze lambrizinglijsten in de hal en bruine en witte tegels in de vestibule). In de hal bevindt zich ook de drie-armige bordestrap, waarvan bij nr. 253 de houten leuning met geometrische motieven en bij nr. 255 het daklicht met gekleurd glas-in-lood bewaard is gebleven; De kamers en suite met stucplafonds met geometrische motieven, schuifdeuren, wandkasten, en twee schouwen van resp. roze en grijs geaderd marmer bij nr. 253 en één van wit, roze en grijs geaderd marmer in de serre van nr. 255; vloeren met visgraatparket in nr. 255; Paneeldeuren met negen ruitjes in een vlakke omlijsting met vlakke houten kroonlijst en deels op marmeren neuten, waarbij een deel van de binnendeuren van nr. 253 later van een vlakke betimmering is voorzien.

De voortuin wordt van het trottoir afgescheiden door een smeedijzeren hek op een gemetselde voetmuur, waarvan bij nr. 255 enkel de voetmuur en het toegangshek bewaarde zijn gebleven.

Waardering

Dubbel HERENHUIS met HEKWERKEN gebouwd in 1910-1911 naar ontwerp van J. Knoops Jr. en Joh. Knoops Jrzn.

-\tVan architectuurhistorische waarde als een goed en gaaf voorbeeld in ex- en interieur van een dubbel herenhuis in een stijl die invloeden vertoont van de Engelse Landhuisstijl en de Art Deco met esthetische kwaliteiten in het ontwerp zoals een markante en bijzondere hoofdvorm, het bijzondere en rijke materiaalgebruik en de voor 1910 opmerkelijk moderne detaillering.

-\tVan stedenbouwkundige waarde vanwege de markante situering en hoge ligging op de hoek van de Berg en Dalseweg en de Broerweg.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Woonhuis(K)

Functie

Woonhuis